

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. II. De Crimine falsi, quod committitur circa testes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

tales sunt facti, vel jure, ita ut per facti evidentiam constet, palam usuras exigendo, usurarios illos esse, vel per iudicis sententiam, aut factam in iudicio confessionem, quæ iuris evidentiæ est, de crimine usuræ confessi vel condemnati sunt, vel per legitimos testes de visu, aut de fama & opinione communi deponentes, per coniecturas alias aut iudicia aperta ac gravia, ex libris rationum v. g. petita, quod soleat merces supra iustum pretium vendere ob dilatam solutionem, vel quod res emat, cum pacto de retrovendendo, quando majus eorum pretium erit, vel quod fructibus sibi re-

servatis iustè vendere talia possit depon-
bentur usurarii.

§. II.

De penis iure statutis in usurariis manifestis.

Multe sunt pænz in utroque in statutis in usurarios manifestos quia tamen nemo vult hoc visum manifestè laborare, nulla est enim de ferendarum necessitas, præsertim cum multæ pænz hodie sint statuta, ut deatur de his Auctor, Method. h. c. sequenti. §. 3. §. 4.

TITVLVS XX DE CRIMINE FALSI.

§. I.

De Crimine Falsi in genere.

Falsum in genere dici potest immutare veritatem: ad crimen autem Falsi tria requiruntur. Primum ut pervertatur veritas. Secundò ut dolo malo id fiat, sive animo corrumpendæ veritatis, in alterius fraudem. Tertio ut falsitas talis committatur cum notabili damno alterius: sive deinde dicto seu verbo, sive scripto, sive re seu facto (falsam v. g. monetam cudendo, falsa pondera faciendo &c.) sive usu aut potius abusu committatur, falsis probationibus utendo &c. Pœna autem criminis falsi de jure civili hodie arbitraria est, major,

aut minor pro diversitate delicti & circumstantiarum.

§. II.

De Crimine Falsi, quod committitur circa testes.

Crimen falsi à teste committitur, si fallax ille testimonium dicit & dolo malo in iudicio deponit, veritatem occultet aut supponit, vel libenter alium ad dicendum falsum testimonium, prout ex c. Falsitas a. h. monuit, prout ex c. Falsitas a. h. patet. & quamvis de jure civili pœna sic talis testis falsum deponens quæ est alterius falsitatis, de jure canonico Clericus falsum deponens officio deponitur, & alia pœna Canonica.

nitas incurrat, uti videre est apud Aucto-
Metho, hoc §. ubi alia etiam annotan-
tur.

§. III.

*Quibus modis falsentur rescripta
sen Littera Apostolica?*

Novem referuntur modi, quibus li-
teræ Apostolicæ falsentur, in *c. licet*
§. h. t. hodie tamen non omnes sunt in
usu, legat cit. cap. qui varios hos mo-
dos novisse vult & *c. quam gravi §. h. t.*
Ex quo colligi potest, observandum in
rescriptis talibus stylum entis, & hinc,
cùm Pontifex Episcopos vel illius supe-
riores fratres appellet, alios verò mino-
res illis, etiam sacerdotes, filios; Reges
verò appellet charissimos filios, alios
verò Principes, dilectos filios; Judæos
verò & alios infideles tali filiorum nomi-
ne non dignetur &c. si præter hunc sty-
lum aliqua inscriptio fiat, de falsitate
suspecta est illa.

§. IV.

*An littera Papales ob rasuram
modicam in eis factam, possint ar-
gui falsitatis?*

Actum hac de re in genere jam ali-
quid in *Tu. 22. de fide instrumento-
rum lib. 2. Decretal §. 12.* circa Aposto-
licas litteras in specie sciendum, reprobant
illas, si in loco suspecto tenuem etiam
parvum litterarum (in quibus etiam unius
litteræ cum scissis immutatione) rasuram
habeant; in narratione juris v. g. in
proptis nominibus iudicum, in annota-
Compend. Pirhing.

tione datæ, vel indictionis &c. juxta *c.*
inter dilectos §. de fide instrum. §. 6. cum
venerabilis §. de religiof. domi. Quòd si
tamen rasura talis modica facta sit in lo-
co non suspecto, non redduntur falsæ
litteræ Apostolicæ, *c. ex conscientia §. h. t.*
junct. Gloss. in casu. Vel si certum sit
rasuram factam à Cancellario, aut alio
ex officialibus, quorum est corrigere, si
supplicatione v. g. non respondeant, aut
ab eo, cui commissa est rescripti talis ex-
peditio, aut in litteris Apostolicis, quæ
clausa redditæ sunt, sit facta rasura, in
hoc enim casu non nocet rasura, præser-
tim si in his ipsis litteris fieret mentio fa-
ctæ rasuræ.

§. V.

*De pœnis jure statutis in falsantes
litteras, aut Bullas Apostolicas.*

No. *Ad falsariorum §. h. t.* statuitur,
non tantum, ut omnes, qui volunt
uti litteris Apostolicis, diligenter exami-
nent, falsæ illæ num sint, an veræ, &
nulla illis ignorantia patrocinari possit,
ad evitandas falsariorum pœnas, si exa-
men tale non præmiserint, sed statuitur
insuper, ut in pœnam hi tales falsarii,
qui litterarum Papalium falsarii sunt, in-
currant excommunicationem latæ sen-
tentiæ, cum omnibus factoribus suis, &
defensoribus, qui per se, vel per alios,
vitium falsitatis (etiam semel tantum)
exercent; & si Clerici sint, sint omni-
bus suis beneficiis & officiis perpetuo
privati, ac si per se ipsos vitium falsitatis
exercuerint, à Magistratu Ecclesiastico
degradati, curiæ sæculari puniendi tra-
dantur.
H h h h